

ІНСТИТУТ МИТНИХ ПРОЦЕДУР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Інститут митних процедур є базовим, системотворчим у митному праві. Митні процедури є різновидом публічно-правових процедур, їх визначають як особливий вид юридичної процедури – митної. Поряд з іншими процедурами дії митних процедур утворюють стадії митного процесу, послідовне проходження яких дозволяє декларанту досягти основної мети переміщення вантажу, а державі забезпечити законність такого переміщення та поповнити бюджет за рахунок митного оподаткування та нетарифних заходів економічного характеру.

Застосування митних процедур дозволяє структурувати використання основних митних інструментів у правовому механізмі регулювання зовнішньоторговельної діяльності (процедури митного оформлення та митного контролю, тарифне регулювання, застосування адміністративних інструментів тощо). Митні процедури дозволяють обрати найбільш прийнятний статус товарів та транспортних засобів з точки зору мети їх переміщення через митний кордон, знаходження його на митній території або за її межами.

У процесі модернізації митних систем доцільно використати досвід зрілих об'єднань. Найбільш розвинену форму міжнародної інтеграції представляє Європейський Союз, який пройшов у своєму розвитку всі стадії економічної інтеграції. Основним документом, який регулює митні процедури в Європейському Союзі, є Європейський митний кодекс (оновлений ТК) (Community Customs Code). Оновлений ТК містить загальні принципи та процедури у сфері застосування тарифних та позатарифних засобів тих політик ЄС. Структурно оновлений Кодекс складається із 188 статей, об'єднаних у дев'ять розділів (title), які у свою чергу поділені на глави (chapter) та секції (section).

У розділі I врегульовано такі питання: сфера застосування норм митного права та завдання митних органів, права та обов'язки осіб, що виникають із приписів митного права, а також питання перерахунку валюти та термінів у галузі митних справ.

Розділ II присвячено визначенню основних елементів, на підставі яких нараховуються мито та інші податки за перевезення товарів через митний кордон ЄС.

Норми розділу III представляють собою компроміс (встановлений шляхом уніфікації норм щодо забезпечення квоти митного боргу для всіх

видів спеціальних митних режимів) між інтересами підприємців, можливістю зниження квоти забезпечення, охороною фінансових інтересів Співтовариства, а з іншого боку, розширенням випадків, коли необхідно надання забезпечення митного боргу.

Розділ IV ТК присвячено питанням ввезення товарів на митну територію Співтовариства. В ньому врегульовані: порядок подання попередньої декларації, порядок поводження з привезеними товарами, тобто їх ввезення на митну територію ЄС, пред'явлення митним органам, розвантаження та огляд, формальності після пред'явлення товарів та питання перевезення товарів відповідно до митного режиму транзиту.

Порядок розміщення товарів під митним режимом та митний статус товарів розкрито у розділі V ТК. Митне право ЄС передбачає поділ товарів на два види: європейські, які можуть вільно перебувати в обігу на території Союзу, та неєвропейські, обіг яких на митній території Співтовариства обмежений та підлягає контролю.

Особливу увагу в розділі VI приділено митному режиму допуску до вільного переміщення. Крім того, у цьому розділі передбачено правила звільнення від сплати митних податків та зборів у разі імпорту товарів.

У розділі VII розкрито основні положення, які застосовуються до спеціальних митних режимів. Серед спеціальних митних режимів виділено чотири: транзит (зовнішній та внутрішній), складування (тимчасове, митний склад, вільні митні зони), особливі митні режими (тимчасове ввезення, режим остаточного призначення), переробка (внутрішня та зовнішня).

Розділ VIII присвячений митному режиму експорту. У трьох главах цього розділу врегульовано питання порядку вивезення товарів та звільнення їх від експортних мит та податків.

Розділ IX Кодексу містить норми щодо порядку ухвалення виконавчих (підзаконних) приписів у сфері митного права.

У сучасному митному законодавстві митна процедура виступає одним із основних інституційних елементів митно-правового регулювання зовнішньоторговельної діяльності. Розвиток інституту митних процедур у митному праві та законодавстві може розглядатися як певний етап еволюції функцій митних органів, підвищення їхньої ролі в системі державного регулювання економіки.